

Ubluirvia 9, 2022

Nunavut-tamainni Turaagakhat

Tuyuqtauyuq Qaritauyakkut Titiraqarvitigut

Uumuuna: NIRB Ukakgiyauhimayut Titikgakhimayut Hauhitigut Tuutkikhahimayunik Iniktigutikhunik Naunaitkutait HAUVAUHNINIK Malikgakhainik

Turaaqhimayara Angutiit unalu Arnaillu:

Uvani Tutiaknukhivia 12, 2022, tapkuat Nunavut Tuutkikhahiyit Havauhinik Havakvik (NIRB naliak Kaitimayit) tuhaktivuktunik kaitkuiblutik panaarinik uupautiyukhunik talvani-katimakutigiktukhunik tuutkikhainikmun katimakatigiklutik ikayutauyukhunik iniktigutikhunik tahapkununa Katimayit Naunaitkutait Tuutkikhahiyit Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik. Tapkuat Katimayit katimupkainahuat tuutkikhahiyukhunik katimukutaklutik tuuhaktitaiyanginik kakugu ilidjuhikgiyukhainik havagivuktainuut Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik talvani Vancouvermi katimunahuat inuugiaknikmi AME Iniktigutikhunik 2023 (Ubluktuhivia 23-26, 2023).¹

Tamna *Titikgakhimayait* Naunaitkutait Tuutkikhahimayunik Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik havagiyauvukhimayunik pargumiyauyunik talvunakukhimayunik Makpirgagukhuk 12, Uiwuak 12.2.23(h) havauhinit *Angiktauvuktunik havakatigiblugit tapkuat Inuit talvanikmiutanik Nunavutmi Nunainik Nunangut tamnalu Majesty Quigiyakuut itkumayuk Kanatami (Nunavut Angikhimayut)* talvanilu uiwuak 26(1)(e) havauhinit *Nunavut Pangnutit Havakhautit Tuutkikhukhimayut Malikgak*, Maligait Kaanatami 2013, ilangani 14, uiwuak 2 (*NuPPAA*). Naunaitkutait Tuutkikhahiyit Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik pilutik ikayutauyukhunik tukihiyarutinik malikgakhainik uuktutunik uupalungaiyuktuniklu Havauhinik makpirgaggingnik havakuivuktunik talvuna NIRB tuutkikhaivuktunik havakhautinik uuktutikhunik

¹ Tapkuat uupautinahuat aulagutikhait iniktauhimayut atiliukgaikhimayut AME Iniktigutikhunik.

talvunakukhimayunik Makpirgakinik 12 talvani *Nunavut Angikhimayut* Uiwuakgiyanik 3 havauhinit *NuPPAA*. Inilukumik iniktikutikhunik, tamna Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik pilutik ikayutaukyuaktuukhunik uuktutikhunik naahugivuktunik aulaktikutikhunik havakhautinik havakhautit pilingnik hivunikgiktunik tukihigiarutinikayutauyukhunik aah tuutkikhainikmunlu havaktiniit NIRB. Naunaitkutait Tuutkikhaiyit Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik pilutik ikayutauyukhunik tamukpianganuut havakuivuktunik uuktutikhunik tahapkunani tuutkikhaimakhutik pivukumik tumainik havakhautinit, kanukgitunitlu pivukgait havagiblugit kanuklu ammigitiakhugit, havakhautit-nalikmuutlu malikgakhainik Katimayinit havagivuktait nakuukgutikhainik malikgakhainiklu tuutkikhaimakhutik havakhautinik.

Uvani Ubluikvia 6, 2018, tapkuat NIRB taakupkaivuktunik titikgakhimayunik ilidjuhikgiyukhainik *Makpirgat* Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik pihimayunik uukalugumayunik. Tapkuat NIRB pitiakhutik kuuyagivuktainik uungnagukhimaitumik havakhimakhutik pinahuaknikmunlu panaarinik naudjutivuktunik aulaktikutikhunik uukalautigiyauvuktunik uuktutikhuniklu. Uvani havagifakhugit uukalautigiyauhimayunik uuktutikhunik havagifakhugit, katimakutigikumik pilgumikhimayunik NIRB havakpaktunik huli, imalu adjikiviyuktunik havauhinit alaayunit nunaani, ammigaitunik havauhinik atadjutivuktunik itkumunahuakhutik malikgakhunik ilidjuhinit havauhit uvani Ubluikvia 2018 *Makpirgat* Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik. Tahapkununa ikayutauyukhunik ilidjuhikgiyukhainik, tapkuat NIRB havakhimayut naahugiyunik pihimayunik tuutkikhainikmun kakugu uukakgiyauyukhunik ilunginik atadjutigikpaliavuktunik kitikmiuvuktunik havakhautiait (naunatkutikaktunik atadjutihimayunik makpirganginginik) havakgakhimayunik.

Tapkuat NIRB pinahuat katimupkainahuat inuk-giaknikmi katimunahuat tuutkikhailutik Vancouvermi Marriott Itiiktikvik (Ambelside II ilguukpak) uvani:

Inuk-Giaknikmi Tuutkikhainahuat Katimayukhunik havauhinik Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik talvani Vancouvermi			
Aipiut, Ublukthivia 24, 2023		Kitikuktuk, Ublukthivia 25, 2023	
9:00 am – 12:00 pm MT	Uuktutunik tapkuatlu Tuutkikhaiyit	9:00 am – 12:00 pm MT	Kavamat alaayunitlu Uupautitkuyauhimayunik
1:30 pm – 4:30 pm MT	Tiliyauhimayuq Inuit Timinganit	1:30 pm – 4:30 pm MT	Tamukpianginik panaarit

Havauhinit ilauhimayuniklu tuutkikhaktauuyukhunik katimayunit, tapkuat NIRB piumayut havagilugit tikuaktauhimayunik tuutkikhaktauuyukhunik ilikuaktunit pingahunit (3) nunainilu ikayutauyukhunik iniktikgutikhunik Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik. Tahapkunani aaipanik hivumuknikmun havauhinit aulaktikgutikhunik iniktikgutikhunik Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik pilutik:

Hulilukaarutait	Naahugiyukhainik Ublumi ¹
Inuk-Giaknikmi Tuutkikhainahuat Havauhinik Malikgakhainik	Ubluktuhivia 24-25, 2023
Nunaani nunalingni tuutkikhayukhunik	Naahugiyunik uvani Idjigukvia 2023-Kitikautiyuk 2023
NIRB tuhaktihimayunik nuutangutikhimayunik <i>Tuutkikhuktauhimayut Makpiraat</i> Naunaitkutait Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik uukalukgumayunitlu	Naahugiyuniklu uvani Imakguktikvia 2023
NIRB tuhaktivuktunik Iniktikgutikhunik Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik	Naahugiyunik uvani piyumayunik Tutiaknukhivia 2023
¹ Titikgakhimayut: tumaitaah ubluliuktauhimayut naahugiyauyut huli naunaktuk kinguvuktitaktaitlu tahapkungnunga Katimayit ilidjuhinit havakhikpaktunit	

Tahapkunani ikayuktauuyukhunik pangnutinik, tapkuat NIRB pilutik kuanaktuukhauyuguluaktuk katimanahuat uupalungaikhimayukhunik tuutkikhayukhunik katimakatigiktunik talvani Vancouvermi tamna tuhaktitauyukhuk Heather Rasmussen, Atanikyuak Malikgalinik Tiliuktat, pilutik uvani Ubluktuhivia 13, 2023. Ilvitlu kanuk apikuutikakguvit naliak havakuilikguvit uungaiktauuyukhunik, pitiaklutit takulugu Heather Rasmussen hivayaut 867-983-4606 naliak hrrasmussen@nirb.ca.

Titiraqtuq,

Karen Costello
Tukimuaqtitti
Nunavumi Avatilikiyin Katimayin

Ilaliutihimayut: Talvani Ungmaktikgutit katimadjutikhunik Havakhiklutik tukihiyarutinin
ilidjuhikgiyukhainik talvani Naunaitkutait Tuutkikhaiyit Naunaitkutainik
Havauhinik Malikgakhainik

Ajungnautiqalluangittuq Naittumik Titiraqhimajuq

Katimayit Naunaitkutait Tuukikhaiyit Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik. Pilugit ikayutauyukhunik tukihigiarutinit uuktuuktuk havauhinit uupalungaiyuktunik Ilingnutikgutait Nunaitkutak, aah ammigaitunik titikgakhimayunik naunaiyukhugit pangnutainik, aulaktikgutikhunik, havakhikpaliayukhunik havagiyaufakpaktunik havakhautit havakuivuktunik Nunavumi Avatilikiyin Katimayin (NIRB) Havukhifajkpaktunik. Havakhautit-nalikmut malikgakhainik uupalungaikhimayukhunik nakukgutikhunik.

Talvani aipakhainik havauhinit aulaktikgutauyukhunik iniktikgutauyuniklu talvani Naunaitkutak Tuutkikhaiyit Naunaitkutainik Malikgakhainik pihimayunik:

Hulilukaarutait	Naahugiyauyunik Ubluinik
Takulgit-inuit tuutkikhaiyukhunik katimalutik Tuutkikhaiyit Naunaitkutak Malikgakhainik	Ubluqtuhivia 24-25, 2023
Nunaani nunalingni tuutkikhaiyukhunik	Ildjiruvia 2023-Qitiqautiyuq 2023 <i>Nalukhakhutik Iniktiktauyukhunik</i>
NIRB tuhaktivuktunik nuutanguktikhimayunik <i>Tuutkikhuktauvuktunik Titikgakhimayunik</i> Naunaitkutak Tuutkikhaiyit Naunaitkutak Mlikgakhainik uukalugumagumik	Imaruqtirvia 2023 <i>Nalukhakhutik Iniktiktauyukhunik</i>
NIRB tuhaktivuktunik Inikgutinit Naunaitkutak Tuutkikhaiyit Naunaitkutak Mlikgakhainik	Tattiarnaqtuq 2023 <i>Nalukhakhutik Iniktiktauyukhunik</i>

Nalunaitkutaq: Tamukpianginit ubluinik nuutiktautaktunik havakhiklutik Katimayit havagivuktait ilidjuhinik

Talvani Ungmaktikgutainik Uukakgiyauyukhunik talvuna Havakuivuktunik

Aamigaitunik havauhinik pihimayunik ilitukgiyauvuktunik tallvani havukhifakpaktunik uvani Ubluivia 6, 2018 ukaklugu apikutit uuktutit atiliukvit naunaitkutak tahapkununga *Titikgakhimayunik* Naunaitkutak Tuutkikhaiyit Naunaitkutak Malikgakhainik, pilgumikhimayunik

NIRB uupalungaiyukpaktunik huli, talvunalu talvunakukpaktunik adjikiviyuktunik havauhinik alaayunit nunaani. Tapkuat NIRB naahugiyunik havakuivuktunik malikhugit havauhinik ungmahtikgutainik, ilauhimayuniklunin nalikmut ilaugumik apikuutauvuktunik panaarinit:

Ukkautiggiyainik	Qanurittut
Inuit Qaujimagatuqangit Inugiaknikmi Havakatigiknikmut	<ul style="list-style-type: none"> Inuit talvanikmiutanik nunalingi inuktagikpaktunik ihaagiahutigiyauvuktuut katimakutauvuktuukhunik havakpaktunik katimupkaivuktunit havauhinit havaktut havakhautikhunik aulaktikgutaitlu. Inuit Qaujimagatuqangit tuhaktivuktukhunik havagilugit tuuhaktulugit havakvit kanuktun ilidjuhinit havauhinik ilinguktikgutainik tuutkikhuktauyukhunik. Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhainik havauhinik malikpagainik tamukpiangini havutiakpaktukhunik Inuit pirgumiyauvuktunik itkumayunik malikgakhautit katitigivuktukhunik,pirgumiyauyunik, havauhinik atuktauvuktukhunik Inuit Qaujimagatuqangit. Inuit pivuliktukhunik havakutaulutik ilaulutik havaktunik tamungnik katitigivuktukhunik nuumiktikhimayunik taiguaknikmut naliak uukaknikmut tahapkunani Inuit Qaujimagatuqangit talvunalu pilugit alaayunik Kauhimagayauvuktunik pitkuhiktukpaktunik atuktauvuktunik. Tamna Uuktuuktuk havaktukhuk uupalungaiyuklugit huuk havauhinik iniktigutauvuktunik alangavuktunik tahapkunani nunalingni havauhit.
Atugakhunik	<ul style="list-style-type: none"> Ublumimut nuutanik tukihiyarutini naunaitkutanik ilauyukhunik (havauhinit ilidjuhinitlu hilamiutanik nalukhungitait ihiviuktit havaktit tukihiyarutini, hungnunimut tukihiyarutini, Inuit Qaujimagatuqangit, Inuit Itkiligit Kauhimagayutkait, talvanilu Nunalingnilu Kauhimagayauvuktunik Huli). Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhainik ilitukgivuktukhait uvuna/naliak naunaiyuklugit

Ukkautiggiyainik	Qanurittut
	<p>nalukhukgutauvuktunik atuktauvuktunik talvanilu iniktikgutauvuktunit.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuktuuktuk naahugiyauvuktunik havakpaktukhunik atuklutik uingaiknaktunik uukauhinik havauhinik uingaiknaktumik uukakgiyauyunik inungni nakuyuukhauyuguluaktuk ilikuaktunik titikgakhimayainik. ▪ Tamna Uuktuuktuk havakatigilugit havauhinik aulaktikgutainit ilinguktikgutait nunalingni kanuk havagilugit ikayuktauniakguluakut ilidjuhikgityukhainik (havauhinik atuklutik ilidjuhinik 3-D iliktikgutait, nunauyuliukhimayut pilingnik piksaliukhimayut, naliak piksaliukhimayut talvani nunani).
<p>Inukatigiknikmut-Havakatigiknikmut Tuutkikhaiyit Tuutkikhuktauvuktunik</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aah tuutkikhuktauvuktunik havagiblugit inukatigiknikmut-havakatigiknikmut hilamilu havagilugit havaktungniktunik nalukhunginamik havamingnik hila havagilugit hilamiutaniklu aniknialu. ▪ Tamnalu Uuktuuktuk havagivuktukhait havakatigilugit Inuit tahapkununalu ilinguktikgutait nunalingni havakhikpaktukhunik kauhimayauvuktunik ipiknutkiyauvuktunit tahapkunani Inukatigiknikmut-pitiakatigiknikmut tikuaktauvuktukhunik naunaitkutauvuktunitlu. ▪ Aah tamutkiumalugit uuingaiktauyukhunik inuhikgingnaktumik havagivuktukhait.
<p>Havakviuvuktunik (Hila Havagiblugit talvanilu Inukatigiknikmut-Havakatigiknikmut)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Havakviuvuktunik ilaayunik ingilgangnitanik havauhinik ublumimut havakviuvuktunik kanukgitpaktunik. ▪ Aah titikgakhimayunik kanukgilidjutivuktunik ublumiut aniknia hilalu naahugiyauvuktuk kakugu alungukpaliahuguyuk havakviuyuk mikharut hilaryuami alungukpalaiyuk. ▪ Nalikmut tuulaiktukhaungitunik atadjutivuktunik havauhinik atuktitauvuktunik ubluinik nungudjutiliknik karitauyukugutunik atukpaktunik

nutanik ublumimut naunaitkutak (havauhit ilidjuhinik, havakviuvuktunik karitauyukugutunik atukpaktunik pilutik nunguyuk atuktitauyuk ubluinik alungukpakumik havauhit ihiviuktit nalukhunginamik havauhinik havaktut).

Tuutkikgutait
Tuutkikhuktauvuktunik
(ilauvuktunik
Kayakgiyauvuktukhunik
Naunaitkutait)

- Tamna ilinguktikgutait tuutkikhuktauvuktunik havagiyautiaktukhunik titikgutiakhimayunik:
 - Aulaktikgutainik ilinguktikgutainik inuhikgingnaituklu inungni ipikgivuktainik atadjutainiklu havakuivuktunik;
 - Aulaktikgutainik ilingiktikgutait imalu alungukpaliayuk ipikgiyauvuktunik atadjutainiklu pivukumik atadjutauvukumiklu ublumimut ayuukhautigiyaupvuktunik atuktauvuliktunik (ublumimut havagiblugit ahikulikhutik katiktigivuktunik ilinguktikgutait);
 - Kayakgivuktukhunik naahugiyauvuktunik itkukniakhutik havauhinit ilinguktikgutikgivuktunik talvunalu huuk piumayuut havaklutik havagumavuktunik;
 - Aulaktikgutainik ammigaikpaktunik tuutkitunik uuktuuktuk havakhautit talvani ipikgiyauvuktunik atadjutauvuktunik atuktauvuktuniklu ilitukgiyauvuktunik;
 - Aulaktikgutainik havauhinik avaatingnuthavakviuyunik ilinguktikgutait;
 - Uuktuuktuk kayakgivuktukhunik naunaitunik havutiaklutik nunani atuktunik, ilungavuktukhunik, naliak naunakmuthavauhit itkukniakhutik ilinguktikgutait; talvunalu
 - Itkukniakhutik kimuktaugangumik haluumaikpaktunik ingnituklit ilingukpaktunik pivulikuukhunik naunaitkutak atiliukvit pigumiyauyukhunik aulaktikgutainik malikgaliknik.
- Uuktuuktuk havauhit naahugiyauvuktunik ammigivuktukhunik tuutkikhainkmur

Ukkautiggiyainik	Qanurittut
	<p>ilinguktikgutainik ilitukgiyauvuktunik nunalingni pilukivukumik ihuuiguhuktunik ihuumagivuktainik, ilauhimayunik tahapkununa ingutakpaktunik aulaktikgutait pilukivuktunik kimaiblutik ilinguktikgutivuktunik.</p>
Atadjutivuktunik ilinguktikgutainik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aah atadjutivuktunik tuutkaikgutait naunaituk ilinguktikgutait naliak ilaublutik alungukpaliayuk tadjja inukatigiknikmut-havakatigiknikmut ublumimut ikayukatigikgunnaikpaliayuut naliak hila atukhugu inuhigivuktait taimani, aulayuitunik, talvanilu havakviuyumavuktunik hulilukakviuvuktunik unguunahuakviniklu inuit talvanilu/naliak ilidjuhit ilinglaitunik nuna. ▪ Atadjutivuktunik ilinguktikgutainik tahapkunani ipikgiyauvuktunik hilamiutanik atadjutauvuktuk inukatigiknikmut-havakatigiknikmut atadjutivuktunik havagivuktukhainik ilaulutik pitkuhik atuktauvuktuk huli, inuhikgingnaktumik, talvunalu nikit nikitiat nikikhaigutinaidumik ilinguktiknaitumiklu. ▪ Havakuivuktunik pilugit havakpaktukhait tamukpianginit malikgaliknik panaarinit (ilaulugit kavamainit, Havakviuvuktunik Inuit Katimayit, tahapkununalu aulaktikgutainik ilinguktikgutait nunalingni) tahapkuat tuhaktitauyukhunuk katimayukhunuk nunalingni-havakvik munakhivuktunik havaktit ilihaktivivuktunik ilihaktitauyut havakpaliktukhunuk havakhautinik. ▪ Atadjutivuktunik ilinguktikgutainik pivuktunik ihuumagivuktavuut ammigaikpaktunik halamiutanik atadjutivuktunik inikatigiknikmut-havakatigiknikmut ilinguktikgutait pidjutitaktuk ingminik naunakmut inuhik, kihimi katitikgivuktunik kayakgivuktukhunuk, ilinguktikgutit ilitukginakhivuliayuut kakungukgangut.

Ukkautiggiyainik	Qanurittut
Akhuurninnga Hakugikninnganik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uuktuuktuk havagilugit naunaitkusaliknik havauhinik tuutkikhaiyit nalikmut havagivuktainik atadjutivuktunik ilinguktigutait. ▪ Tuutkikhainikmut kayakgivuktukhunik aulaktikgutainik ilinguktigutainik havauhit ipiknaktuut havauhit Tuutkikhaiyit Naunaitkutak pilugit atiliukvit naunaitkutait uupalungaikhimayukhunik inungni nunalingni. ▪ Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhait ilauyukhunik kanuktun havakuivuktunik alaayunik panaarinik havauhinik havagumavuktunik kayakgivuktukhunik ilinguktigutainaitumiklu. ▪ Tamna Uuutuuktuk titikgaklugit kanukgitpagiakhainik Inuit Qaujimajatuqangit, inukatigiknikmut-pitiakutigiknikmut, talvunalu ipikgiyauvuktunik aulaktikgutainik ilinguktigutait nunalingni ilidjuhinit havagumavuktunik kayakgivuktukhunik.
Munarittaaqtut Pivallianiq	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilaulugik inukatigiknikmut havagiyauvuktuukhuk tamnalu nikit nikitiat nikikhaigutainaitumik ilinguktiknaitumiklu piliukivuktuk kauhimayauvuktuk havagiyauvuktukhunik. ▪ Ihuumagiblugit aulaktigutait nalikut havakhautikhunik havakviuyukhunik havakhaiklutik naliak ikiiklilutik havaktit havakviuup ilingukpakumik havauhit Havakhautit.
Hilaryuami alanguktuk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tamna Tuutkikhaiyit Naunaitkutak havagivuktukhainik uupalungaikhimayukhunik ungmaktikgutikhunik uukakgilugit hila hilaryuami alungukpaliayuk. ▪ Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhainik tuutkikhailuni auliktikgutainik hila hilaryuami ilinguktiklugit ipikgiyauvuktunik atadjutauvuktuniklu. ▪ Uuktuuktuk havagilugit takupkailuni kuniaktitiluni kanuktun hila hilaryuami alungukpaliayuk uukakgiyauvuliktuk iliktigutauvuliktuk havagiblugit

Ukkautiggiyainik	Qanurittut
	<p>pangnutikhunik Havaakhautit ilauiyunik hivuagut-uumiktautinagit havakvit.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuutkikhuktauvuktunik havagivuktukhainik tukuyauvuktukhunik taiguakgukhunik naluyauvuktunik havauhinik pilugit naunaitunik taiguakguminaktunik havauhit kanuktun nunani ilingukpaktunik tahapkunani aulaktiktauvuktunik piyukhauyunik havauhit alunguklutik kakugu talvunakuklutik havakvit hila hilaryuami alungukpaliayuk kanukgitunik/iliktikhimayunik.
<p>Ilidjuhinik Hungnayauyukhunik talvanilu Tuutkikhuktauvuktunik</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tamna Uuktuuktuk pilgit uupalungaikhimayukhunik ublumimut nuutanik naunaitkutak nungudjutiliknik atugakhanut atuknianut tukihigiarutinik malikgakhainik pangnutauiyunik nuutkaktitautaktunik kakugu havauhinit atadjutivuktunik tahapkununga Havakhautit.

***Talvani Ungmaktikgutit Katimudjutikhunik Havakhiklutik piyukhunik
Tuhuktuukhunik ilidjuhikgiyukhainik Titikgakhimayut Naunaitkutait
Havauhinik Malikgakhainik (2018)***

Uvani havakhifakpaktunik ukalautigiyaavuktunik uuktutinit havukhifakpaktunik uvani Ubluikvia 6, 2018 havauhinit *Titikgakhimayut* Naunaitkutait Tuutkikhaiyit Naunaitkutainik Havauhinik Malikgakhainik, havakhiktukhunik tuniyaulgumikpaktunik NIRB uupalungaikpaliayunik, tahapkunanilu adjikiviyuktunik havauhinik havagiyaayunik huli alaayunik nunaani, ammigaitunik havauhinik atadjutivuktunik itkumunahuakhutik malikgakhunik ilidjuhinit Malikgakhainik. Talvani havauhinik NIRB havagiblugit ilitukgiyuktunik kakugu tuutkikhuktauyukhunik uukakgiyaayukhunik ilauhimayunik:

- Mamitikvikhumik tahapkunani Inuit Qaujimagatuqangit pilutik itkumunahuaklutik havakatigivuktukhainik ikayukniaklugit kanuk tumaitaa havakatigilugit aulaktikutalu, tuutkiktunik uuktutikhunik havakhautit, pilugit aulaktikgutikhunik havauhinik Tuutkikhaiyit Naunaitkutait
- Atuklutik kauhimaayavuktunik uukauhinik imalu naunaitunik taiguakguminaktuniklu
- Kuyagivuktait nuumiktikhugu uukauhik
- Inukatigiknikmun-havakatigiknikmun tuutkikhaiyit tuutkikhuktauvuktunik
- Havakvia havakviuyuk
- Tuutkikhaiyit tuutkikhuktauvuktunik ilikuakhugit ipiknaktunik atadjutait talvanilu katitigivuktunik tuutkikhaiyitlu
- Tamatkiumayunik Ihuikgutivaktunik
- Akhuurninnga hakugikninnganik
- Munarittaaqtut pivalliani
- Hilaryuami alanguktuk
- Ilidjuhinik havakviuvuktunik tuutkikhukhugitlu

Havauhinit talvani Tuutkikhaiyit Tuutkikhuktauvuktunik

Havauhinit *Angiktauvuktunik havakatigiblugit tapkuat Inuit talvanikmiutanik Nunavutmi Nunainik Nunangut Tamnalu Majesty Quigiyakuut itkumayuk Kanatami (Nunavut Angikhimayut) havauhinit Nunavut Pangnutit Havakhautit Tuutkikhukhimayut Malikgak (NuPPAA)*, tapkuat NIRB havagivuktukhait tuutkikhuklugit tuutkikhuktauvuktunik uuktutinit Nunavutmi Nunainik

Nunangut (NSA) talvanilu Taryumi Hilaryuami (atautimi taiyauvuktunik nunangut²) hivumuknikmun ungiktauyukhunik nalikmut havakuivuktunik havakhautinik angiktauvuktunitlu. Tapkuat NIRB havagivuktukhait tuutkikhailutik pilingnik naunaitkutakhunik, hvaukhifakpaktukhunik havagiyaulutik havakhiniklu Nunavutmi Nunainik Nunangut talvani uukakhimayut malikgakhainik Makpirgaak 12 talvani *Nunavut Angiktauvuktunik* uiwuak 86 talvunga 114 uvungalu *NuPPAA*. Tapkuat NIRB ikayukpagait tamungnik Inuit Qaujimajatuqangit imalu kauhimublugit ilinguktiginautumiklu nirgitit hilamiutauyuniklu havagiblugit naunaiyainikmun imalu atukgumayunik pinaktuukhunik naunaitkutanik hila havagiblugit³ tahapkunanilu inukatigiknikmun-havakatigiknikmun tuutkikhuktauyukhunik havakhautit havakuivuktunik Kavamainut kanukgitunit havakhautit pinaktuukhunik havakviuyukhunik talvunakuklugit kanukgitunik kanukgikyuniklu kayakgivuktukhunik, munakgivuktukhunik naliak havagiblugit naahugiyauvuktunik tuutkikhuktauvuktunit.

Ikumanuhuakhutik Havauhinit Uiuwak 12.8.2 talvani *Nunavut Angiktauvuktunik*, tapkuat NIRB piumagumik, ingmiguaklutik havaklutik, naliak uuktutikhunik talvunakuklutik Nunaini Inuit Katimayit, naliak tamna uuktutuk, aulaktikgutikhunik, havauhinik atukluakgumayuk kanukgitunik kanukgidjutivuktunik havauhinit atuklugit aah NIRB Havakhautit Naunaitkutak Atugakhunut Nungudjutilinik Ubluinik Atuknianut tuniyauvuktunik pilgumikpaktunik angiktauvuktunik havakhautit. Tahapkuat uuktutit tuutkikhuktauvuktunik talvunakukhimayunik havukhifaklutik nalikmuut hivunigiknaktumik imalu nalautakgutauvuktunik lidjuhinit nalautakhugit naunaitkutait alungukpaktuniklu ilidjuhinit havakhautinit. Pigumik alunguktikpaktunit aulaktikgumik, pilutik tuutkikhakuigumiklu pilgumiktunit tuutkikhuktaungitunit, tuutkiitunik, tapkuat NIRB havakuihunguyut uuktutunik Uiuwaganik tahapkunani ilidjuhinik Tuutkikhaiyit Naunaitkutait havauhinit ilidjuhinit alungukpaktunik.

Maliklugit iniktigutauvuktunik Katimayit tuutkikhukpagainik, tapkuat Katimayit havagivukgait-huli havagiblugit havakhautit tahapkunani tuutkikhuktaulgumikpaktuniklu Katimayinit ungiktauvuktunik aulaktikgutikhuniklu.

Tapkuatlu NIRB havufakpagait hilamiutanik nirgititigutlu tamutkiumayumik, aklignaktunik takuvuktunik inungni kablunaat ilingaktikgivuktunik atuktunik nunaanik ayuuknaugivugatiguut kihimi ilihimayuguut ilinguktigutait tamukpianginik. Havauhinit ilidjuhinitlu, havagiblugit

² Kanukgiliuktilugit tapkuat *NuPPAA* tuutkikhaiyut huli naayugukhanik, kilamiugutinautumik nalikmuut havukhimayunit nuumiktikttauvuktunik uuktutikhunik NIRB kauhimayauluaktunik talvunakukhimayunik Nunavutmi Nunainik Nunangut havakuivuktunik malikgakhuniklu.

³ Havaguiblugit uukauhik taiguakgukhunik atukhugit *Nunavut Angiktauvuktunik* talvani *NuPPAA* havauhinik “hilamiutanik ilinguktigutaitlu,” havauhinit nakukgutauyukhunik naunaitumik naunaitunik nuumiktikttauvuktunit tapkuat NIRB kauhimublugu atukhugit tamna uukauhik “hilamiutanik nirgit” havagiyaugangumik tuutkigiyaupvuktunik hilamiutanik nirgititlu hulilukakviuvuktunik ungunahuakvit atadjutait hilagiyani.

ihuikgutait tuutkikgutait havakhautit ipiknakpiaktunik atadjutait (VC) tapkuat ihumulimaituut ihuumagiyauvuktut ilinguktigutitimaitunik, kihimi ihuumagiyauvuktuut ipiknakpiaktuut imalu “kauhimavukgaitli ... havakhimayunik ilauhimayunik atugakhut” atuktautaktut ipikgiyaulutik.⁴ Tapkuat Katimayit ihuumagiyainik havagivuktukhainik hilamiutanik nirgitinik, aulakvinik, inuit ingilgayanginiklu, inukhikgingnaktumik, imalu pitkuhik atuktauvuktukhuk ilidjuhinik pitkuhiktukpaktuk atadjutait. Havagilugit aah tamutkiumayumik takupblugit atadjutait Hilayuami, ilauvuktuk ayuuknakhivuktukilaani atadjutait-inukatigiknikmut akungainik ungniiknikaktunik imalu una-anikniituk atadjutait kanuklu atuktauvuktunik huli hilaryuami, ilauvuktunik inukatigikpaktunik, pitkuhiktukpaktuk, inuhikgingnaktumik havauhinitlu inuit katimukumik humi. Atadjutait talvani Hilaryuami ilauyuniklu:

- (a) nuna, imak kiluk angniiknik, ilauhimayunik tamutkiumayunik havakhikpaktuukhunik hila aniikniklu;
- (b) uumayunik tumainik hilamiutanik-nirgitit imakmiutanik, ilauhimayunik nauvuktunik nuna, nirgitit, inukatigikpaktuniklu;
- (c) tahapkunani inukatigikpaktunik, havaghailiukpaktunik talvunalu pitkuhik atuktauvuktunik inuhikgiblugu naliak nunalingni ikayukatigikpaliayungnaiktunik kauhimuvuktainik naunaitunik uvani (a) talvanilu (b);
- (d) tamna atadjutivuliavuktuk ilidjuhinit atukhugit ilauvuktunik atadjutait naunaitkutakgiblugit uvani (a), (b) talvanilu (c).

Ungmaktigutit Nalikmut Uukakgiyauyunik

Havktunik huli tapkuat NIRB naunaitkuhiuktuut talvanitunik ungmaiktigutit aulaktigutikhunik ammigiblugit uukakgiyauvuktunik talvuna kakugu ukkagiyauyukhunik, kauhimayauvuktunik humi nuutanik tukihigiarutinik ilauhimayunik aah/naliak humi panaarit ihuugiyunik humik, tamna uukakgiyaulimainaugiyaat pilimainauguyaata naunaktuk. Talvani tapkuat NIRB tunihigumik aah *Havaghifakpaktunik Titikgakhimayunik* Havauhinik Malikgakhainik uukalukgumagumik uvani 2023, tapkuat NIRB pilutik ikayutauyukhunik NIRB kiudjutinik uukalautigiyaavuktunik havukhifakpaktunik tuniyaavuktunik uvani 2018 *Titikgakhimayut* Naunaitkutait Havauhinik Malikgakhainik tuutkikhaiyit titikgakhimayunik. Uiuuat naunaiyukhimayut tuutkukhimayunik ilidjuhinit havauhinit tahapkunani inikhimayut havauhinit talvani havauhit alungayuutauk uvani Havauhinik Malikgakhainik. Tapkuat NIRB havauhinik kakugu piumayunik havakpaktunik huli aulaktigutikhunik ilauyukhunik malikgakhainik makpiraliukhimayunik uuktutikhunik panaarinit havakatigivuktainik Inuit Qaujimagatuqangit talvunalu inukatigiknikmun-havakatigiknikmun tuutkikhaiyit tuutkikhuktauvuktunik.

⁴ Ehrlich, A. (2021). Katitikhimayunik Tuutkikhaiyit: Atukhutik Atukgakhuk Ihuumagiblugit Havakhautit-nalautakgutaavuktut Tuutkikhukhuugit. *Tuutkikhaiyit Tuutkikhukhimayut Havakhautit Uuktutikhut*. 1-17.

Mamitvikhumik tahapkunani Inuit Qaujimajatuqangit talvunalu Inukatigiknikmun
Pitiakutigiknikmun

Tapkuat NIRB kuyagivugainik uupalungaikhimavuktunik Inungnuut Qaujimajatuqangit, Inuit Kauhimaikutukungit Atukpagainik, talvunalu Nunalingni Kauhimaikutukunik Atuktauvuktunik Huli havagigufuuklugit naunaitkusaliknik havagilugit pargumiyauvuktunik havauhinit kinayunik naunaitkusaliknik havagilugit pihimayunik atadjutihimayunik tukihigiarutunik, kihimi naahugiyunik Uuktutunik havagiyukhainik ilidjuhinik pinaktukhunik uuktutikhunik kanukgitunik kauhimaikutukainiklu havauhinit tuutkikhaiyit tuutkikhuktauvuktunik, talvanilu ilidjuhinik kauhimaikutukunik avaakugutauvuktunik havauhinit aulaktikgutikhunik havakhautinik tamnalu Havauhinik. Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik huli havagihimakhugit:

- Inuit Qaujimajatuqangit havauhinik kanuk pihimakhutik Inuit havagibluu nakuatuut havagibluu ikuyuituut.^{5,6} Inuit Qaujimajatuqangit havauhinit pihimayunik tukihigiarutunik atuktauvuktunik akligiyaupvuktunik tamainik inuuvuktunik inuhikgingnaktumiklu.
- Tapkuat NIRB puigulimaitait havaktungniktunik Itkilgit I nuitlu Kauhimaikutukainik Pitkuhiktukpaktunik Nunalingni avaakugutaupvuktunik pilukivuktunik linguktigutait Inungni Itkilginilu nunalingnilu hilatainik talvani NSA.
- Inuit pilutik havakatigikpaliktuukhunik tamukpianginik havauhinit aulaktikgutainit (ilaayukhunik havakhautit pangnutaayunik pilugit iliktikguutait, hungnayaayukhunik, havakviuyukhunik, imalu hivuagut-uumiktikgumik) tahapkuatlu Inuit Qaujimajatuqangit piyuukhunik havagilugit tukihigiarutunik atiliuklugit aulaktikgutikhunik ammigilugit havauhinit tamukpianginit naunaitkutainit uupalungaikhimavuktukhunik tuutkikhaiyit

⁵ Karetak, J., Tester, F., unalu Tagalik, S. (Titikgaktit). (2017). Inuit Qaujimajatuqangit: Kanuk Pihimakhutik Inuit Havagibluu Nakuatuut Havagibluu Ikuyuituut.

⁶ Kauhimaikutuk ammigaitunik naunaitkusaliknik tahapkunana Inuit Qaujimajatuqangit, tapkuat Katimayit pilgumikhimayunik aviktuidjutigikpaktunik, pilingnik angikhimayunik malikgakhaini kufiuyunik hivuliuyumayainik atugakhainik ikayuktaupvuktukhunik tahapkunani kauhimaikutuktuukhunik Inuit Qaujimajatuqangit:

Inuit Qaujimajatuqangit atukpagainik huli Inuit ingilgangnitut pitkuhiktukpaktunik, kanuk ayuukiktuktaupvukhimayuk ayuikhimayuk uukaknikmun kangaa taima tahapkunani Inuit Kauhimaikutukungit. Inuit Qaujimajatuqangit akligiyaupvuktunik taimaituutukait inuuhit taimani pivukhimayut taja ublumimut huli. Tamna puiguktaulimaituk tahapkunani Inungni inukatigikpaktunik. Tamna adajutaayuk uvaptingni Inuit inugumik. Inuit Qaujimajatuqangit havauhinik Inuit kauhimaikutukungit pivuktunik inukatigikpaktunik atadjutigikpaktunik inuuhit imalu taimainaktuk ublupakguluaktuk taimainaktuk-inuhik inukatigiknikmunlu. Taimatuut kanukvikhaitut Inuit inuvuktunik inuuhit pitiaktungniktuut inungnik hilaryuamilu. Taimaituut kanukvikhaitut pitkuhiktukpaktunik pivkhaituk atuktaupvuktuk Tunungani nunalaani huli. Atukpagait atuktauyuituut humi nunalani, kanuklu pidjutitautaktuk uukaktilikaklutik naliak titikgaktit nuumiktilikiyit pitaktut naliak Inuk-Alungayuk pargumiyayuk atiliukvinik tamna Inuk kinaayuk atia-kauhimaikutukhuk inuinaayuk. Inuit Qaujimajatuqangit havauhinik naunaiyutait atia Inuk tahapkunani Inuit

(R. Paton, Qikiqtani Inuit Katimayit, pihimayunik atadjutigilikhimayunik tahapkunani NIRB havauhinit NIRB Tuutkikaikutukunik Uniklutinik Havakuivuktunik havauhinit Baffinland Ilidjuhinik 2 Aulaktikgutikhunik Uuktutikhut, Baffinland Iron Uyaagukhiukvik Havakvit Havakhautit Naunaitkutak Atugakhunut Nungudjutinik Ubluinik Atukniant No. 005, NIRB Titigaquta Nappaa 08MN053, Kikaikvia 13, 2022, uvani titikgakhimayut 35, titikgait 35).

tuutkikhuktauvuktunik. Tahapkuat ilauhimayunik: naunaikutait havauhit tuutkikhukhimayut nalikmutlu; tikuakhilutik ipikgiyainik atadjutait atukpagainik naahugivuktainik; avaatainik avangmutlu; pilutik ilinguktikgilutik imalu ipikgiyauvuktunik; talvanilu kayakgivuktukhunik hilamiutanik havagilugit naunaitumiklu.

- Tapkuat Uuktuktunik pilutik avaakugutaulutik tahapkununa Havauhinik pihimayunik maliktaulikhutik tamukpianginik uuktuktunik Inuit malikgakhainik havauhinik katitiklugit, pircumiyauyunik, tapkuatlu atuktukhainik Inuit Qaujimagatuqangit; tapkuat Uuktuktunik piyukhauyuut naunaitkutikaklutik angiktauhimayunik tahapkungnunga Kauhimaikutukunik Ingilgangnitunik piumayunik atukgumayunik pitkihiktukpaktunik Inuit Qaujimagatuqangit uvani ungmaiktigutauvuktunik Havauhinik; tapkuatlu Kauhimaikutukunik Ingilgangnitunik pitkuhiktukpaktunik pivukhimayut hivumuknikmut Inuit Qaujimagatuqangit havauhinik ungmaiktigutauvuktunik tukihigiarutait havakhimayut tuutkikhaiyit tuutkikhuktauvuktunik.
- Inuit pivulikuukhunik havakutaulutik ilauvuktukhunik katitigivuktunik imalu nuumiktitigivukuukhunik Inuit Qaujimagatuqangit talvunulu alauyunutlu Kauhimaikutukunik avaakugutauvuktunik. Tapkuat Uuktuktuut havagivuktukhait kanuktuut Inuit Qaujimagatuqangit, Nunalingni Kauhimaikutukauvuktunik atuktauvuktuk avaakugutauvuktuk, nalautakgutaulutik, tamna havagiyauvukuukhuk.
- Tamna Havauhinik piluni naunaitunik pinahuaknikmut havakhautit tukihigiarutinik uukakgiyauyukhunik atugakhainik ikayutauyukhunik talvuna katimakutaugumik inugiaknikmi. Tamna Havauhinik havagiyauvuktukhunik kanuktun ilaulikhimayunik katimayingukhutik ilikuaktunitlu tikuaktauhimayunik, tapkuat kauhimaiblugit atuktauvuktunik (ublumimut, nunani, talvuna huuliyuniklu), havakuihimakpagait havauhinit uupalungaikhimayukhunik, malikgaliknik itkumayukhutlu nunaainit angikhimayunik malikgaliknik atiliukvit tahapkuat Uuktuktunik titikiutainik tuutkiikgiyauyunik, tapkuat naunaitkutait, talvanilu hivuniktuidjutiblugit kanuk uukakgiblugit Uuktuktuuk pangnutikhainik naunaitumik tuutkiikgiyauvuktunik ilitukgiyauvuktunik. Malikgakhainiklu havauhinit iniktigutauvuktunik alaakiumik nunaani nunalingni ihiviukhikariakaktuutlu uupalungaikhimavukuukhuniklu. Tapkuat Uuktuktunik havagivuktukhainik aulaktikgutikhunik atugakhainik pilingnik havagivuktukhait aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni (una., adjiliukhimayunik, piksaliukhimayunik) tahapkunanilu atuinagialiknik ayuuknaitunik, pinaktuukhunik, havagivuktukhainiklu naunaitkunaliknik ilitukgiyauyukhunik ipikgiyaulutik aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni.

Nuumiktikhugu uukauhik

Tapkuat NIRB havauhinit uupalungaiyukpagait malikhugit tuutkiikgiyauyunik kauhimaiblugit nuumiktiktauyukhunik alungungmutalu kauhimaikutukainik pitkuhik atuktauvuktunik tamnalu

Havauhinik uiwuak, alungayut inuugiaknikmi, tapkuat naahugiyauvuktunik Uuktuuktuk ilauvuktuukhunuk havakatigilugit apikhuaklugit Kauhimagyutukauvuktunik Inuutkuanik pilugitlu aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni.

- Tapkuat havakvit havagiyukhait Uuktuuktuk uupalungaikhimavuktukhuk Havauhinik pilugit tuutkiktunik inikhimayunik tukihiyarutunik naunaitkutakhunik (una., hilamiutanik nalukhungitait ihiviuktit havaktit tukihiyarutunik, hungnunikmut tukihiyarutunik, Inuit Qaujimagyutqangit, Inuit Itkiligit Kauhimagyutkait, taslvanilu Nunalingnilu Kauhimagyauvuktunik Huli).
- Tamna HAVAUHINIK havagivuktukhait ammigilugit tuutkikhainikmun aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni hila havagiblugit pilugit inukatigiknikmut-havakatigiknikmut atadjutait havakpagait katitkighimakpaktunik naunaikutaliuktunik.
- Tamna Havauhinik pilugit tuutkumayukhunuk tukihiyarutunik naunaitkusaliknik Makpirgakgukhut 12, Uiwuak 12.5.2 talvani *Nunavut Angiktauvuktunik* unalu uiwuak 101(3) talvanilu *NuPPAA* havautiakhimayunik naunaitunik uupalungaikhimayukhunuk tukihiyarutunik havakuivuktunik uiwuakgiyanik naunaitunik malikgakhainiklu titikgakhimayunik tuniyauyukhunuk tamukpianginik havauhinit takuyauyukhunuk uupautihimayunik taiguakgukhainik atuktauvuktunik.
- Humi iniktikgutunik tikuaktauhimayunik hilamiutanik nalukhungitait ihiviuktit havaktit, hungnunikmut tukihiyarutunik nalunginaamik kauhimagyutukainik pivuktunik tuutkiikguhuukpaktunik tapkunani iniktikguutiainik tikuaktauvuktunik tahapkununga Inuit Qaujimagyutqangit, Inuit Itkiligit Kauhimagyutkait, talvanilu Nunalingnilu Kauhimagyauvuktunik Huli, tamna Havauhinik pilugit tuutkumavuktukhunuk nalaumavuktukhunuk ungmaiktikgutikhunik tuutkiiktunit pilugit naunaitkusaliknik Uuktuuktuk iniktikgutainik piluni malikgakhainiklu, pungnutiliknik naunaitunik alukgiyauvuktunik naliak ihuigiyaupvuktunik.
- Tamna Uuktuuktuk havagilugit naunaiyuklugit nalukhautigiyaupvuktunik atuktauvuktunik iniktikgutauvuktuniklu (una., havakviuyuk naunaiktutait, ilinguktikgutait tuutkikhuktauvuktunik, kayakgivuktuukhunuk, imalu.).
- Tamna Uuktuuktuk havagiyukhait Ilihimayauluaktuk Titikgakhimayaat tamna Havauhinik ungmaiktikgutait naunaitunik pinaktuukhunuk titikaanitunik titikgakhimayunik havakhautit tuutkikhuktauvuktuniklu, ilauyunik aulaktikgutait ilinguktikgutait, havaktungniklutik pinahuaknikmunlu, talvunilu uuktutinit kayakgiyumavuktunik havutiaklutik naunaituniklu. Uvani ilauhimayut, tamna Uuktuuktuk pilugit havaktukhunuk uukaktiliktuukhunuk nuumiktiktiit ikayuktuukhunuk taiguaktuukhunuk uuingaiknaktumik kanukgitakhainik havakhautit havauhit. Tamna Uuktuuktuk havagilugit havakatigilugit aulaktikgutait ilingaktikgivuktunik nunalingni kitunit ilidjuhinit humi ikayuukhiktauvuktukhunuk. Kakugungukgangutauk havagiblugit, pilukivuktunik ilinguktikgutaitlu talvanilu naunaikgutivuktunik havagilugit ammigilugit

ihuumagiyaavuktunik hivuliulugit havagilgaaklugit aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni. Havauhinit ilidjuhinit, kanukgitakhanik nakuyakhaniklu imiktaakgiakhanik naliak kayaknaituk ikalukni tapkuat ipiknakpiaktuut naunaikgutivuktunik ilinguktikgutainik aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni havakpaktuukhunuk maliktiaklugit havauhit atuktauvuktut nalautakguutauhimaitumiklu.

- Kanukgitunitlu uiwuakhimayunit Havauhinik havagiyaavuktukhunuk nalukhunginumik naunaitkotalinik tukihigiarutinik, Uuktuuktuk naahugiyaavuktunik atuktuukhunuk naunaitunik ukakgiyainik uuingaiknaktumik inungni titigakhimayainiklu ilikuaktunik havauhinit.

Inukatigiknikmun-Havakatigiknikmun Tuutkikhaiyit Tuutkikhuktauvuktunik

Tapkuat NIRB tuniyaavuktunik titigakhimayunik mikharut ihaagiahutigiyaavuktunik ikayuktauyukhunuk inukatigiknikmut-havakatigiknikmut tuutkikhuktauyukhunuk tahapkununalu-ingutaakyumivuktunik ikayukhikgumayunik havagivuktukhainik ipiknaktunik inungni, ilauhimayunik inu-hikgingnaktumik, pitkuhik atuktauvuktuk ilinguktikgutait tuutkikhuktauyukhut, tamnalu nikitiat nikaikgutinaidumik ilinguknaitumik. Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik huli havagihimakhugit:

- Talvani tuutkikhuktauyukhunuk ilinguktikgutait haatitayukhunuk ikayuuktaulutik ilingautivuktunit inukatigiknikmut-havakatigiknikmut inukatigait kanuk inukatiknikmut-pitiaknikmut, inuhikgingnaktuk, pitkuhik atuktauvuktuk, talvanilu pitkuhik atukhugu nuna kanuk/naliak imakmiutanik atuktauvuktunik (kanuk unguunahuakhutik, nikikhakhiukhutik, katitikgivuktunik, talvanilu pitkuhik atukhugu atadjutiblugu), ingnituklit ingilgangnitut, nikitiat nikikhut ilinguknaitumik, havakhautit, havakhukhiukpaktunik imalu havakhautit ilihaktitauvuktut uuktugumavuktunik havakpaktukhunuk pilugit nalautakgutaulutik havaktinik nalukhungitamingnik havakhautit aulaktikgutainik tuutkikhuktauvuktunik hilamiutanik havagiblugit ipikgiblugitlu.
- Aulaktikgutait inukatigiknikmut-havakatigiknikmut ilinguktikgutait pilugit nalautakgutaulutik havauhinit alungungmutalu titigakhimayainit.
- Ilauhimayut havakhautit tuutkikhukhimayut havagivuktukhait aulaktikgutikhunik havakhautinik pangnutikhut, malikgakhainik, pilugit havakpaktunik havakhautit ilihaktitauvuktut ikayutaayukhunuk naunaitumik tahapkunani Inuit havakatigit, havagiblugit, talvanilu havaktungnikhivuktuut, ilauhimayunik kinauyuk-inuugumik havakhautit ilihaktitauvuktut havamingnik nakuhuikgangut tuutkikhuktauvuktuut kauhimbublugit, ilidjuhikgivuktukhainik pitkuhiktuukpaktunik uungnaguikhiktuut havaamingnit, havakvinik-havakvit ikayuktikhainik Inungni havakpaktunik pilugit nunalingni ikayuktikhainik havaktuut ilait ikayukhikpaktuukhunuklu, nikitiat ungunahuakgutaavuktukhunuklu havagiyaavutik, imalu.

- Tamnalu Uuktuuktuk havagivuktukhait havakatigilugit Inuit tahapkununalu ilinguktikgutait nunalingni havakhikpaktukhunik kauhimayauvuktunik ipiknutkiyauvuktunit tahapkunani Inukatigiknikmut-pitiakatigiknikmut tikuaktauvuktukhunik naunaitkutauvuktunitlu.
- Tamna Uuktuuktuk uupalungaikhimaluni itkumayunik ikayutauyukhunik nalaumayunik uuktutikhunik ilinguktikgutainik nunalingni ilitukgivuktait “kanuk ipiknutkiyauvuktuk” tahapkunani inukatigiknikmut-pitiakatigiknikmut imalu ilingaitunik inuvuktuukhunik “aaihipani nunami”, “uvani nunalingni”, talvanilu “havakviuvuktuk” talvuna naunaitkutakhut, tahapkunani Inuit ipikgiyainik, Ipigiyaupvuktunik Atadjutait tahapkununalu naunaitkotaliknik havakhimayut tuutkikhuktauvuktut, pilingnik naunaitkotaliknik titikgakhimayunik huuk havukhiyuituut.
- Aah tamutkiumalugit uuingaaktauyukhunik inuhikgingnaktumik havagivuktukhait.
- Tamna Uuktuuktuk atukluni havauhinik nakuutkiyanik naahugivuktainik inuuhinik havagiyaupvuktukhunik nalautakgutaulikpungmutalu ilingaktikgutait uuktuuktuk havakhautinik inuhikgingnaktumik.
- Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhait tamungnik Inuhikgingnaktumik Ilinguktikgutait Tuutkikhuktauvuktunik pilugit Inuit Inuhinik Kayaknaitumik Ihiviuktauvuktuukhunik.
- Inuhikgingnaktumik ilinguktikgutait tuutkikhuktauyukhunik atadjutivuktunik tahapkunani Inuit pilugit havagilugit ilauyukhunik maliklugit havagivuktukhainik: nikitiat nikikhaaikgutinaidumik ilinguknaitumik; uupalungaikhimavuktukhunik talvanilu itkumayukhut kayaknakhikput huluumaikguutigumik ilinguktikgivuktunik ungunahuaktauvuktunik talvani ingilgayanginik aulaakvit; aah Kufiutilanginik Anialukinaidumik uupidjtaulutik; Inuit pinahuaktungnikgumik inuhikgingnaktumik ungniguutinakpaktunik hilami anikhutik, ihuumadjutiblugit ayuukhautit, hilitungniktuut, imalu iluumi mihingnakmut aliahuuknaktuk inuhikgiknaktumiklu.

Ilihimayauyut

Tapkuat NIRB tuniyauvuktunik ammigaitunik uukalautigiyauvuktunik tuutkikhaiyukhunik ilidjuhinit naahugiyauvuktunik kitunit ilauyukhunik havakviuvuktunik, ilauhimayunik “kauhimayauyukhunik havauhit havakhautit” talvanilu “aulayuitunik havauhit”. Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik huli havagihimakhugit:

- Nuutanguktikhugit tamna “havakviuvuktuk” naunaitumik alunguktikpaktunik kakungugangut ilauhimayut ingilgangnitut havauhinik ublumimut kanukgitpaktunik.
- Havakuivuktunik Havauhinik piyukhunik ilauvuktuukhunik naunaitkutanik titikgakhimayunik atuktauvuktunik hilamiutanik atuknia naahugiyauvuktunik alunguuktakmutalu kakungugangut havakviuvuktunik havakhautit (iglukpaliuklutik, havakviuyukhunik, talvanilu uumiktikgumik ilidjuhikgiyukhainik) pivuliktuuklu hila

alungukpaliayuk, havagilugit ilinguktikgutit naunaitkutait havagiyauliklutik kayakgivuktukhunik havutiaklutik tahapkununa alungukpaliayunik havakviuvuktunik.

- Havakuivuktunik Havauhinik naunaikgutiuyukhunik kanukgitakhainik tuulaikgumungitunik atadjutivuktunik uvani atuktauyut nungudjutilgit ubluinik (una., havakviuvuktunik atuktauyuk uutukaulutik titikgait atuktainik tuulaikpakumik titikgaktit alunguyuukmutalu ihiviukhiyit nalukhunginamik havauhinik, talvani.).

Ayurhautinga Ihivriurniqmut

Havauhinit pilgumikhimayunik tuutkikhukhimayut, tapkuat NIRB tuniyauvuktunik ammigaitunik kiudjutinik apikutinik ihaagiahutigiyauvuktunik ammigiyauyukhunik havagilugit ipikgiyauvuktunik, ihuumagivuktainik, ihuumalutigiblugit, tahapkuatlu Inuit Qaujimajatuqangit aulaktikgutainik ilinguktikgitaktunik ammigilugit nunalingni. Tahapkununa ilauiyukhunik kanuktun tamukpianginik inukatigit nunamingni pivuktuukhunik atadjutait atukpagait huli havagilugit. Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik huli havagihimakhugit:

- Havakuivuktunik tuutkikaiyit tuutkikhuktauvuktunik, ilaulugit kayakgivuktukhunik naunaitkutainik, pilugit uingaitauyukhunik:
 - Aulaktikgutait ilinguktikgutait tuutkiikgutivuktunik inungni ipikgivuktainik atadjutait (VC) havagivuktukhainik;
 - Aulaktikgutait tuutkikhaiyit pilugit alungiktiklugit havauhit VC pihimagumik atadjutivuktunik titikganitunik atuktauvuktunik (naliak katitikgivuktunik naunaitkutakhunik tuutkikhaiyit);
 - Kayagivuktukhunik itkukniakpaktunik tuutkikgutait talvanilu kauhimagumik havauhint naahugiyauvuktunik pinahuaknikmut;
 - Aulaktikgutait ammigaikpaktunik tuutkiiktunik uuktuuktuk havakhautit talvani VCs havagilugit atuktauvuktunik ilitukgiyauvuktunik;
 - Aulaktikgutait havauhinit avaatingnut nungumanginik tuutkaikgutait;
 - Aulaktikgutait kayakgilutik naunaitkutakhunik piumunaituut, havagilugit, naliak ilitukgiyauvuktunik tuutkikgutait; talvunalu
 - Itkukniakpaktunik ikakuut ilinguktikgilutik ahiagut havakhikgumik naunaitkutakhunik iniktaugumik atilukgaikhimayunik.
- Uuktuuktuk havagivuktukhainik ammigiymiklugit tuutkaikgutivuktunik tuutkikhuktauvuktukhunik tuutkaaiktunik ilitukgiyauvuktunik nunlaingni pivukumik havauhit ihuigiyaayunik, alaayunitlu hivituyunik aulaktikgutait havakhiyuitunik ayuknahitivuktut ilinguktikgutainit. Tamna itkumayuk kauhimagiyauvuktunik tahapkunani Uuktuuktuk iniktikgutiainik kayakgivuktukhunik ikakuut ilinguktikgutait.
- Qitqani aadjikutariigiami naunaiyarutimikluuniit piyukhaugaluq ilitarigiami tamaita atayut ukunanit avatinganut ilangit unalu havauhikhamut havaqutingit hulidjutikhatlu, naunaipkaiyuq tahapkuat akhuurutauyuq ilaliutiniq ukunanit tamarmik. Tamna

Uuktuuktuk kakugu havakatigivuktukhait apikhuklugit havauhinit aulaktikgutainik ilinguktikgutainik nunalingni piyukhunik ilitukgiyauyukhunik kanuk atuktauvuktukhunik havauhinik ilitukgivuktukhunik takupkailutik aulaktikgutainik ilinguktikgutainik.

Tamatkiumayunik Ihuikgutivaktunik

Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik malikhugit ungmaktikgutit uukalautigiyauhimayunik havakhiktukhunik kauhimayauyunik Ammigaikpaktut Tuutkiikgutait Tuutkikhuktauvuktunik:

- Aah ammigaikpaktut tuutkiikgutait havakhimayut taimailivuktunik ammigaikhuutik naliak ilauvuktunik alaungukpakumik titikgakhimayut kangiliukgutait, aulayuitunik, talvanilu inuit aulakvit ingilgayangit naliak/humi ilidjuhinik alungukpaktunik. Tapkuat alunguktikpaktut ilitukgiyauvuktunik kakungukgangut pilugit havagilugit ilinguktikgutait ilaugumik naliak havakviuyunik. Tahapkununa akkutpaktunik atautimuut kanukgitunit havauhinit tuutkiktuut ingutaaktut naliak ilungaalutik ilinguktikgutait taimailitaktunik ilinguktaktunik. Ildijuhit atukpaagait huli, angunauhuakvit, kuvikgagumik ukhuuklukmik, hurgaaklikluni, pilutik ikalukhiukpaktunik manigiblogu inuup havagivukgait kihimi ayuuknakhivuliyuk ikalukhiugiami ikaluikpaliayuk nirgitailikhunilu nuna, pidjutitaktuk ilingukpaalialuni nirgitaakluni pilikhunilu imakmiutut uumayut paaikpaliayuk ikalukliktuuk atadjutauvuktunik inungni, pidjutivuliktuk inungni nikigitaungit nirgitaikpaliayuk nuna alungukpaliayuk ilidjuhinik atuktauvuktunik auvuliyuut naliak atuktaunikmit paaigutivuktuut.
- Aah Ammigaikpaktunik Tuutkikgutait Tuutkikhuktauvuktunik (CEA) havakhimayunik ilauhimayunik tuutkikhukhimayunik alungukpaktunik kakungukgangut nalikmut havagihimaklugit inikhakaklugit alungukpaktunik ilikuaktunik ipikgiyauvuktunik, malikgakhainik aulaktikgutainik uupalungaikhimavuktukhunik havaktut kayakgivuktukhunik kakungukgangut alungukpakumik, havauhinit ipiknaktunit apikutauvuktunik.
- Tapkuat naunaitkutainik havauhit CEA ipiknaktunik hila havagiblogit talvunalu inukatnikmut-havakatigiknikmut atadjutait havagivuktukhait ilaulugit, inuhikgingnaktumik, nikitiat nikaikgutinautumik ilinguknaitumik. Havakatigiknikmuut havagivuktukhainik pilugit atautimungaklugit katimakatigikpaktunik panaariniklu (ilaulugit kavamait, Havakvit Inuit Katimayit, pilugit aulaktikgutainik ilinguktikgutait nunalingni) pilugit tuhaaktitauvuktukhunik havaktinit-havakvik munakhiyukhunik havaktuukhunik havaktitaulutik havakpaliktuukhunik havakhautinik ilihaktitaulutik havakhautinik.
- Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhait aah Ammigaikpaktunik Tuutkikgutait Tuutkikhuktauvuktunik CEA nalikmut VC uupalungaikhimavuktukhuk ikakuut ilitukgiyauyumik ihuunaktunik ilitukgiyauyumik. Kihimi, tapkuat Ammigaikpaktunik Tuutkikgutait Tuutkikhuktauvuktunik CEA pilugit nungumangitunik havauhinit

ilinguktigutait naahugiyauvuktunik “ikakuut” naliak “kayagivuktukhunik” talvani ilinguktigutait tuutkikhuktauvuktunik pilugit havagiyauvuktukhunik havauhinit ammigaipektunik himaliutanik inukatigiknikmut-havakatigiknikmut ilinguktigutait pidjutitaktunik ilitukgiyaulutik ilikuaktunik nakuhitaktunik, kihimi naunaitkutainik kayagivuktukhunik, ilinguktigutait ilitukgiyauvuktunik kakungugangut.

- Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhainik naunaitunik uukagilugit humiikmiutauyunik inuugumik imalu pitkuhiktukpektunik huli atuklugit kanuk atuktauvuktunik huli Inuit Qaujimagatuqangit, Itkilgit Inuit Kauhimagyutukungit, talvanilu Nunalingni Kauhimagyutukainik atukpagainik huli ilitukgidjutauvuktunik aulaktigutait ammigaipektunik ilinguktigutait naamukginakpaagainik ilitukgiyauvuktunik ilinguktigutainit ipiknakmutalu atadjutait havagivuktainik atuktauvuktunik kanuklu. Tamna titikgakhimayut havakhiktukhunik liaulugit naunaitkutanik tamna Uuktuuktuk aulaktigutikhunik uupalungaikhimayukhuk ayuknakhitinaitumik kanukgilidjutigumik aulaktigutainik ammigaipektunik ilinguktigutait.
- Tamna Uuktuuktuk havagilugit ilitukgivuktukhuklu ikayutikhunikmalikgakhainik havauhinit ipikgiyauvuktunik atadjutait pihimayunik tikuaktauhimayunik huugiyauyuitunitlu, tamnal uukagiyukhainik havauhinit kayaknutkiyauvuktunik ilinguktigilutik uuktuktuk havakhautit atadjutiblugit alauyunik havakhautit talvanilu havakviuyukhunik nalaumavuktukhunik humi nunani avaatingnut havakgumavuktunik.
- Tamna CEA ilitariyakharaluanga itqurnarutilugulu piniarukhaqhiumik unalu akhuurninnga piniaruknaqhiunik angikliyuumiqtuq qanuriliurutingit, hapkuatlu talvunga, ahunut unalu ilakunga ayurhautinganik. Talvanilu kayagivuktukhunik aulaktigutait ammigaipektunik ilinguktigutait havakhiklutik tuutkikhukhimayunik pilingnik naliak piitkumik atiliukvinik naunaitkutakhunik ilauyukhunik aah pangnutikhunik adjikikgiakhainiku ilinguktigutait tuutkikhuktauvuktukhunik pilingnik naunaitkotaliknik havakhautit havagivuktukhait, pivuktukhunik tuutkiktumik nalaumavuktukhunik tuutkikhuktauvuktunik. Nalautakgutauvuktunik kayagivuktukhunik atadjutivuktunik ammigaipektunik ilinguktigutait pilugit havagivuktukhainiktumakiumalugit naapkiyauvuktunik nunainik naliak nunatuttukauvuktunit havakpektukhunik ilingiktigihimaitumik ilingikhimaitumik inuit ungunahuakvinik (ilaulugit nalautakgutauvuktunik ilinguktigutait hila alungukpaliayuk).
- Uuktuuktuk havagilugit naunaitkotaliknik kanuk tuutkikhuktauvuktunik nalikmut havakhiktukhunik ammigaipektunik ilinguktigutait.
- Tamna Uutuuuktuk uukagilugit adjikivyuktunik kayagiyuukhunik nalautakgutauvuktunik pinahuaknikmut malikgakhainik Ammigaipektunik Tuutkigutait Tuutkikhuktauvuktunik CEA pihimayunik uukagihimayainik havakhautit-nalautakgutauvuktunik ilinguktigutait tuutkikhuktauvuktunik.

- CEA havagilugit atadjutivuktukhunik aah uuktuuktuk adjiliuklugit havaamingnik kakugu aulaktikgumik pangnutikhainik havakhautinik (unalu, pilutiklu adjikyuvpaktunik ilidjuhunik aulaktikgutauvuktunik imalu/naliak tuutkikhuktauvuktunik havakhautit talvunakukhimayunik tuutkikhuktauvuktunik).
- CEA havagilugit ilauhimayunik naunaitunik havakuivuktunik uupalungaikhimavuktukhunik naunakmut nalautakgutavukmutlu hivunik ilinguktikgutait imalu hila alungukpaliayuk.

Akhuurninnga hakugininnganik

Tapkuat NIRB uupalungaiyukpaktunik malikgakhainik havakuivuktunik, ilauyunik ihaagiahutigiyauvuktunik tahapkunani Inuit Qaujimajatuqangit tuuhaktivuktukhunuk maliklugit atiliukvit naunaitkutainit Uuktuuktuk pinahuaktungniktuk kayakgivuktukhunuk:

- Tuutkikhainikmut kayakgivuktukhunuk aulaktikgutait ilinguktikgutait tahapkuat ipiknutkiyauvuktuut ilidjuhinit Havahinik havagivuktukhait aulaktikgutait ilingukpaktunik nunalingni. Atuklutik tamungnik ilingaitunik talvunalu ilingainaktumik atuktauvuktukhunuk, tamna Uuktuuktuk havagivuktukhait kauhimavuktainik titikgakhimayunik uvani uiwuak 90 talvani NuPPAA, havakhiklutik nalautkgutaulutik, pilugit havakhikariakaktunik naahugivukumik kayakgivuktukhunuk itkukniakpaktunik ilinguktikgutaibnit.
- Tamna Uuktuuktuk havagilugit uukakgilugit kayakgivuktukhunuk havauhit alungavuktunik panaarinit' kuniaktauvuktunik havagivuktainik kayakgivuktukhunuk aulaktikgutainik ilinguktikgutait. Tamna Uuktuuktuk havagilugit hivumuknikmut naunaitkusaliknik kanuktun Inuit Qaujimajatuqangit, inukatigiknikmuy-pitiakatigiknikmut, tahapkununalu ipiknaktuut aulaktikgutait ilinguktikgutait nunalingni havagivugait ilidjuhinit pinahuaktungniktuk kayakgivuktukhunuk. Uuktuuktuk havagivuktukhait havagiyumiklugit pinahuaknikmut havahinit kayagiyauyukhunuk munakgiyauyukhunuk itkukniakpaktunik ilinguktikgutait pilugit havauhit aklikgiyauvuktukhunuk.
- Tamna Uuktuuktuk havagivuktukhait ilaulutik avaatingnut nungumangit naunaitkutait havauhit uukakhimayiat havahinit tuutkikgutit kayakgivuktukhunuk, kauhimayauvuktunik nalautakgutauvuktunik nalikmut havahinit pilutik ilinguktikgilutik pinahuaknikmut kayakgivuktukhunuk, pilutik ikayutauyukhunuk malikgakhainik havahinit atiliukvit Uuktuuktuk titikgakhimayunik iniktikgutunik pilugit pitiaknikmut kayakgivuktukhunuk. Tamna Uuktuuktuk kuniakpaktuk kanuk ikayutauvuktunik aah kayakgivuktukhunuk ilinguktikgutait, naliak kanukgitunik ilinguktikgutait kayaknaktut, havauhit alungayuut tahapkunani aulaktikgutait ilinguktikgutait nunalingni, tamna Uuktuuktuk havagilugit naunaitumik ilitukginaktuukhunuk naunaitkutainik aulaktikgutait

piluni uukakgilugit nalaumayunik tamna Uuktuuktuk kayakgivuktukhunik pinahuaktungniktuk havakhautit pigumik angiktaugumik aulaktikgutikhunik.

Munarittaaqtut Pivalliani

Ilidjuhikgivuktait aulaktikgutit pihimayunik nalaumavuktukhunik havaghukhiukpaktunik, hila havsgiblugu, inukatigiknikmut, pitkuhik atukhugu, inuhikgingnaktumik inukatigiknikmut-pitiakutigiknikmut, kanukgilukpaktilugit havagihimakhugit pigumiyauvuktunik hila nirgitit imalu uupalungaikhimavuktukhunik ikayutikhunik ublumimut kakugu kinguvaakhuptingniklu. Tapkuat Katimayit pilutik havakhiktukhunik kanuk, pilugit napkiyauyukhunik, tamna havakhautit piluni pigumilugit havuktungnikhiyukhunik aluyuitunik kakugu havagivuktukhait inuhikgingnaktumik-pitiakutigiknikmut nunalingni nunagivuktainik talvanilu NSA, havagiblugit alaayunik havakatigiknikmut alaayunit Kanatakmiuni. Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik huli havagihimakhugit:

- Ilauhimayut inukatigiknikmut nakugiyauvuktuukhunik, ima kauhimalugit Ilidjuhikgivuktait, humi havakhautikhunik ikayutauhunguyuut havakhikpaktunik adjikigikghainiklu pivukgait havauhinit hila havagiblugu, havakhautinik, inukatigiknikmut, imalu pitkuhik atuktauvuktuk atuktauyungnaikpaliayuk ilingukpaliayuk.
- Havakuivuktunik aulaktikgutainik nalikmut havakhautinik havakviuvuktunik avungmuut aulaktikgumi pilutik havaakhaikluni naliak ikiklililugit havaktit Havakhautainik.
- Ilauhimayunik nikitiat nikaikgutinaikumik ilinguknaitumik thapkunani havagiyauvuktuukhunik kanukgitunit aah havakhautit ikayutauyukhunik ilidjuhikgivuktukhainik havakviulutik.

Hilaryuami Alanguktuk

Tapkuat NIRB uupalungaiyuktunik malikgakhainik titikgakhimayunik uukalautigiyauhimayuniklu havakuivuktunik atadjutivuktunik hila alungukpaliayuk:

- Tamna Havauhinik havagivuktait uukakgiblugit hilaryuami alungukpaliayuk tamna Uuktuuktuk tuutkikhailuni kanuk ilinguktikgutitaktuk hila alungukpaliayuk ilinguktikgilunilu VCs pidjutivuktuniklu ilinguktiktaktunik hilaryuami alungukpaliakmut uuktuukpaktunik havakviuyumavuktuniklu. Uuktuuktuk havagivuktukhait kakugu naunaitkotalinik havauhinit hila alungukpaliayuk pivuktuut havakuihimayunik iliktikhimayainik talvanilu pangnutikhunik Havakhautit pivuktuniklu kinguuvuktitpagait havagiyaugaakpaktukhunik havakhautit, taimailiukhimaitumik iniktiklutik uumiklutik.
- Uuktuuktuk havagivuktukhait naahugiyauvuktut itkumalutik tapkuat havakatigikpaktuukhunik ilauvuktukhunik Inungnik kauhimavuktunik ammigivuktunik humi ilingiaktailiblugu hila alungukpaliangmut, ilaayunik ilinguktikgutait hila alungukpaliayuk talvunalu alungukpaliayunik atuktauvuktunik ingilgaayanginik apkuutait aulaakvit humi.

- Tuutkikhuktauvuktunik havagivuktait naunaigutivuktunik naunakmutlu imalu naunaitkusaliknik kanuktun nunainik ilinguktikpaktunik aulaktikgutainik havauhit alunguktauliktuut kakugu atuktauyukhunuk talvunakukhimayunik alungayut hilaryuami alungukpaliayuk kanukgiliyuk/iliktikgutait. Tamna Uuktuuktuk iliktikhimayunik havauhinik atukpaktukhainik kakugu hila alungukpaliangmut havauhit uupalungaikhimavuktukhunuk ilinguktikgutainit tuutkikhuktauvuktunik, humi pilukivuktunik ilidjuhinit avaatingnut naunakmut hila alungukpaliayuk, taimailiukhimaitumik iliktikgutikhunik uupalungaikhimavuktukhunuk aulaktikgutikhunik “nakutkiyak itkukniakhimayut” ilidjuhinit. Havakpaktukhunuk havagilugit avaatingnut kakugu atuktakhainik naunakmut hila havagivuktukhainik nuutangutiklugit kakungukgaikput ilidjuhinik, havauhinik atuktauvuktunik Tunungani Hilaryuami Ilinguktikgutait Tuutkikhuktauvuktunik Uniklutit tahapkunanilu havakvit malikgaliukvikmi Kavamaitnik Havaktit Hilaryuami Alungukpaliayuk Tuutkikhuktauvuktunik talvanikmiutanik Tunungani Nunangut.

Ilidjuhinik Havakviuvuktunik Tuutkikhukhugitlu

Tuutkikhuktauvuktunik imalu nalikmut atadjutivuktunik ilauhimayunik uvani Havauhinik pilugit havakhiklutik aah havakhautit-talvanilu-havakhautit kauhimablugit NIRB havagilugit taiguakgukhunuk tukihigiarutinik havagiyauvuktunik nahugiyauvuktuniklu. Tapkuat NIRB uupalungaiyaktunik malikgakhainik uukakgiyauyukhunuk havautiguut uukalautigiyaupvuktunik havakuivuktunik:

- Tamna Uuktuuktuk uupalungaikhimavuktukhuk nuutanik ublumimut tukihigiarutinik kauhimayauvuktunik pangnutainik naahugiyauvuktunik kakugu havakviuyukhunuk atadjutivuktunik Havakhautinik, imalu havagilugit ikuhimaitumik havutiakluni tamna Uuktuuktuk pigumi huugiyungnaikhugit “havakhautit avaakuktauyukhut”.⁷ Uupalungaikhimavuktukhuk tukihigiarutinik havauhinik nalaumavuktukhunuk ayuuknaitunik iliktikgutait ipiknaktunik atugakhut ikayutauvuktunik tukihigiarutinik havauhinik Uuktuuktuk kakugu aulaktikgutikhunik pangnutikhut.

⁷ “Havakhautit avaakuktauvuktunik” havauhinik atukpagait huli uuktutikhunik akitautilblugu havakhuk ammigaitunik ilauvuktunik havakhautinik pivuktunik atadjutigikpaktunik hivunikgingnaktumik tuutkikhutauvuktunik humi havakhautit atautimungakhugit.